

## **Štátna opera, Národná 11, Banská Bystrica**

### **Charakteristika financovanej činnosti**

**Činnosť:** Šírenie vlastnej produkcie hudobno-dramatických, koncertných a tanečných diel, realizácia premiéry baletného dvojtitulu: „I. Stravinskij: Petruška, Vták Ohnivák“, realizácia jesenného hudobného festivalu **BANSKOBYSSTRICKÉ HUDOBNÉ DNI**, premiéra koncertu k 20. výročiu boja za slobodu a demokraciu a hosťovanie sólistov Štátnej opery v Japonsku

#### **Popis činnosti, čas trvania činnosti :**

Predmetom hlavnej činnosti Štátnej opery je produkcia – interpretácia a výroba operných, operetných, muzikálových, baletných a koncertných diel s ich následným reprízovaním pre verejnosť. Cieľom činnosti ŠO je vytvárať podmienky pre kultúrno-spoločenské vyžitie divákov z banskobystrického regiónu a okolia, ako i reprezentácia slovenského umenia v zahraničí.

Repertoár Štátnej opery je žánrovo veľmi pestrý vzhľadom na ambíciu osloviť čo najširšiu skupinu verejnosti. Zahŕňa predovšetkým operné inscenácie (vážna a komická opera), ale aj operety, muzikály, hudobno-dramatické divadlo, tanečné diela, klasický balet a koncertné diela.

Programová ponuka Štátnej opery má ambíciu osloviť čo najširšie spektrum verejnosti. Dominantou sú operné inscenácie. Popri operetných naštudovaniach, ktoré chcú predovšetkým zabaviť, prinášajú muzikály v modernej divadelnej podobe aj pertraktáciu spoločenskej problematiky. Súčasné výrazové trendy sa prejavujú aj v tanečných produkciách, od podoby multižánrového hudobno-dramatického divadla až po klasický balet.

V období úporného boja o diváka, ktorého záujem je atakovaný širokou ponukou kultúrneho biznisu s často periférnymi myšlienkovými a estetickými hodnotami, sústredil sa záujem tvorcov na všeobecne najobľúbenejšiu taliansku romantickú a veristickú operu (Bellini, Verdi, Leoncavallo, Puccini), pričom ako úspešné sa javí snaženie predložiť divákovi aj menej známe, na Slovensku doposiaľ neuvedené diela veľkých majstrov (Belliniho Kapuletovci a Montekovci, Leoncavallovi Cigáni). Operu 20. storočia reprezentuje v repertoári Orffova Múdra žena a predovšetkým pôvodná, necenzúrovaná podoba základného diela slovenskej opery – Suchoňovej Krútnavy.

K najnavštevovanejším produkciám patria klasické operety Kálmana, Lehára a Johanna Straussa. Náročnejší druh zábavy poskytujú muzikály (My Fair Lady, Fidlikant na streche). Nové výrazové prostriedky, schopné zaujať mladého diváka, hľadajú tanečné produkcie Gypsy roots a Biele peklo a i.

#### **XVI. ročník festivalu Banskobystrické hudobné dni (október 2009).**

Programovú ponuku Štátnej opery spestrujú pravidelné koncerty a hudobný festival **BANSKOBYSSTRICKÉ HUDOBNÉ DNI**. Za pätnásť rokov trvania festivalu sa vytvorila nielen tradícia tohto podujatia, ale sa aj vykrištaližovala jeho dramaturgická orientácia, prezentujúca široké rozpätie žánrov vážnej hudby. Banskobystrické hudobné dni patria k dominantným kultúrnym podujatiam mesta i regiónu.

### **Reprízy inscenácií repertoáru ŠO:**

#### **Opery:**

Giuseppe Verdi:	Trubadúr Traviata
Georges Bizet:	Carmen
Giacomo Puccini:	Bohéma
Vincenzo Bellini:	Kapuletovci a Montekovci
Eugen Suchoň:	Krútnava

#### **Operný dvojtítul:**

Giacomo Puccini:	Sestra Angelika
Ruggiero Leoncavallo:	Cigáni

#### **Dvojtítul:**

Carl Orff:	Kráľ a múdra žena
Igor Stravinskij:	Príbeh vojaka

#### **Operety:**

Emmerich Kálmán:	Grófka Marica
Franz Lehár:	Veselá vdova
Johann Strauss ml.	Netopier
Franz Lehár:	Giuditta

#### **Muzikál:**

F. Loewe, A.J. Lerner:	My fair lady
J. Stein, J. Bock, S. Harnick:	Fidlikant na streche

#### **Balet:**

Goran Bregovič:	Gypsy roots
Dana Dinková:	Biele peklo
Václav Patejdl:	Snehulienka a 7 pretekárov
Jozef Dolinský:	Ako sa robí tanec

#### **Hudobno-dramatické diela:**

H. Leško, D. Dinková:	Archa templárov
V. Godár:	Pod rozkvitnutými sakurami

### **Premiérový titul:**

Igor Stravinskij: **PETRUŠKA VTÁK OHNIVÁK** – **baletný dvojtítul**/premiéra: apríl 2009

- Dva kratšie balety klasika hudby 20. storočia, ktoré pred sto rokmi v podaní Ruského baletu šokovali Paríž. V Petruškovi žánrový obrázok prerastá v drámu. Bábky jarmočného divadla ožívajú. O lásku krásnej baleríny bojuje nafúkaný Maur s prostým „handrovým“ Petruškom, symbolom ponížovaného človeka. Aj Vták Ohnivák, námetovo zakotvený v ruskej ľudovej rozprávke, je oslavou nespútanosti ľudského ducha. Stravinského partitúry skĺbujú ohlasy ľudových melódií s polytonalitou a nezvyčajnou rytmickou sadzbou.

## **SLÁVNOSTNÝ KONCERT K 20. VÝROČIU BOJA ZA SLOBODU A DEMOKRACIU/november 2009**

Do revolučného pohybu divadelníkov v novembri 1989 sa zapojili aj umelci banskobystrickej Štátnej opery. Výsledkom zmeny spoločenských pomerov je pre divadelníkov sloboda tvorby vo sfére dramaturgie, rozšírenia hraníc inscenačného experimentu, väčšie možnosti konfrontácie s operným umením v zahraničí, väčšie možnosti stretnutí so zahraničným divákom. Koncert zostavíme z operných scén a árií ospevujúcich slobodu a humanizmus.

Cieľom je pripomenúť, že to, čo sa dnes umelcom i obecnstvu javí ako samozrejmosť, pred dvadsaťročím samozrejmosťou nebolo, že nadobudnuté si treba chrániť a rozvíjať.

### **Host'ovanie Štátnej opery v Japonsku**

Štátna opera už niekoľko rokov úspešne spolupracuje s Japonskom. Aj v roku 2009 dostala pozvanie na dve host'ovania (v januári a v júli). Repertoár vystúpení sa pohybuje od výberu opernej a operetnej literatúry až po prierezy operných či operetných titulov. Primeranú pozornosť venujeme na zájazdoch aj reprezentácii slovenskej hudobnej tvorby.

Vyvrcholením spolupráce bola svetová premiéra opery „Pod rozkvitnutými sakurami“ od slovenského skladateľa Vladimíra Godára na japonský námet. Dielo premiérované v máji 2008 mienime v budúcnosti uviesť aj v Japonsku.

V Banskej Bystrici, 8. 12. 2008

Vypracovala: Mgr. Dana Kocianová  
PhDr. Jaroslav Blaho

Mgr. Rudolf H r o m a d a  
riaditeľ ŠO